

Bijengezondheid

Gaat het slecht met bijen?

- Het is gebruikelijk dat circa 5%-10% van de bijenvolken de winter niet overleeft.
- Tussen 2007 en 2012 was sprake van een duidelijk slechtere overwintering.
- [Onderzoek door de WUR](#) en [EFSA](#) wijzen op diverse oorzaken.
- Na maatschappelijke ongerustheid over invloed van gewasbeschermingsmiddelen besloot de Europese Commissie tot een tijdelijk verbod van drie neonicotinoïden vanaf 2015.
- Uit [onderzoek van Oxford University](#) van maart 2014 bleek geen causaal verband tussen bijensterfte en het gebruik van neonicotinoïden:
  - ✓ Teruggang in bijensterfte begon vóór het wijdverbreide gebruik van neonicotinoïden
  - ✓ De zwakke geografische correlatie tussen het gebruik van neonicotinoïden en de teruggang in de bijenaantallen
- In eerste instantie noteerde de Nederlandse Bijenhoudersvereniging over 2017 een wintersterfte van [slechts 9%](#). Na de rapportage volgde echter een koudeperiode en steeg de sterfte naar [16%](#). Door Naturalis werd dit percentage gekwalificeerd als "[Niet verontrustend](#)".

Hoe worden gewasbeschermingsmiddelen getest?

- In de toelatingsbeoordeling van gewasbeschermingsmiddelen door het [College voor de Toelating van Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden](#) (Ctgb) wordt gekeken naar het risico op directe sterfte van bijen, alsmede naar de mogelijke effecten op het foerageergedrag en de ontwikkeling van het bijenbroed (wintersterfte).
- Ook subletale effecten (indirecte doodsoorzaken) maken onderdeel uit van de bestaande beoordeling door het Ctgb.
- Blootstelling van bijen aan middelen kan worden geminimaliseerd door bijvoorbeeld bepaalde gewasbeschermingsmiddelen niet op bloeiende (voor bijen aantrekkelijke) gewassen te gebruiken. Daarmee wordt de kans verkleind dat bijen met het middel in aanraking komen.
- Deze voorzorgsmaatregelen zijn wettelijk verplicht. Ook zijn etiketten van middelen in enkele gevallen aangescherpt.

Wat wordt gedaan om de bijengezondheid te verbeteren?

- Nefyto heeft samen met 43 andere partners de [Nationale Bijenstrategie](#) ondertekend.
- Nefyto spant zich in om een goede leefomgeving voor bijen samen te laten gaan met duurzame gewasbescherming. Van belang hierbij is het delen van ervaringen, en de juiste kennis naar de juiste plek brengen.

- Via een [voorlichtingscampagne](#) roepen Nefyto, LTO Nederland en Agrodis op om gewasbeschermingsmiddelen zorgvuldig toe te passen en bijen te beschermen.
- Ook is door betrokken firma's voor gezorgd de [zaadcoating](#) van maïs veiliger voor bijen te maken.
- Onder leiding van Naturalis wordt een meerjarige monitoring uitgevoerd naar de bijenwintersterfte in Nederland. Op verzoek van het ministerie van LNV biedt de industrie hiervoor financiële ondersteuning. Uit de "[surveillance](#)" bleek dat er geen significante correlatie bestaat tussen de aanwezigheid van neonicotinoïden en wintersterfte van bijen.

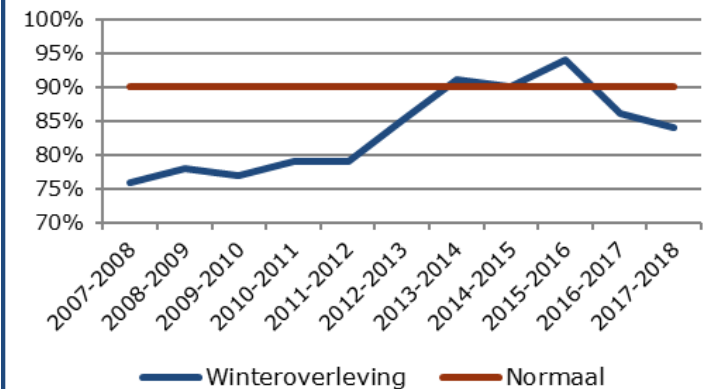
Varroamijt

Enkele conclusies uit het [German Bee Monitoring Project](#): "Er is geen twijfel dat de wereldwijde gezondheid van honingbijen in gevaar is, bedreigd Door parasitaire mijten, schimmels, bacteriën, virussen, en ongedierte."...

"De belangrijkste oorzaak van overwinteringsproblemen van de honingbij is ongetwijfeld een plaag van de ectoparasitaire mijt *Varroa destructor* gevolgd door virale infecties."

Bijengezondheid

Het overlevingspercentage van bijenvolken bedroeg in de winter van [2017-2018 84%](#). Een overlevingspercentage tussen de 90 en 95% wordt als normaal beschouwd.